

בצלאל הוא כתב עת אקדמי שפיט הרואה אור בבצלאל, אקדמיה לאמנות ועיצוב. כתב העת מבקש להוות במה לדיון ביקורתי בסוגיות הקשורות בחקר התרבות החזותית (Visual Studies) בתחומים: אמנות, עיצוב, ארכיטקטורה ואופנה. כתב העת רואה אור פעמיים בשנה.

קול קורא

אקטיביזם חזותי

עורך ראשי:

ד"ר אורי ברטל
ראש המחלקה
להיסטוריה ותיאוריה

עורכת בפועל:

דליה יפה מרקוביץ'

מועצת המערכת:

אווה אילוז, טל בן צבי,
נעמי מאירי דן, גל ונטורה,
ליאת פרידמן, אורלי שבי,
חוסני אלחטיב שחאדה,
חיים דעואל לוסקי, עירן דורפמן

להשתלטות המואצת של הדימוי החזותי על המרחב הציבורי והפרטי השפעה עמוקה על תפיסת והבניית המציאות של החברה האנושית בת ימינו. כוחו הפורמטיבי של המרחב החזותי (החומרי והמדומיין) ומערכת היחסים שהוא רוקם עם צופיו-מושאי תופסים בשנים האחרונות מקום מרכזי בלימודי התרבות החזותית. גיליון מספר 3 מעמיד במרכז "מערכת יחסים" חדשה זו, ובעיקר את האופנים בהם מאתגרת פרדיגמת ה"צופה הסביל" באמצעות מגמות אקטיביסטיות שאינן מתנות את מעמד הצופה בידע, כישורים ומיומנויות קודמים, וחותרות תחת הידע והיומרה המצויים בידי "מומחים". מהלך זה זכה להגדרות וכינויים שונים: מהקריאה ל"תרבות של פעולה" ועד "לז'אנר החדש של אמנות ציבורית", מ"יחסים אסתטיים" ועד "אנטגוניזם חברתי". מגמות אלו מבקשות לפרום את הצימוד הבינארי ידע/בורות שאופף את הקשר אמן-צופה ולהתיר את הכבלים שמחשקים את השניים במשמעויות קבועות מראש (רנסייר); לערב את הצופה בכיוון המרחב החזותי הנצפה (בוריו); ולהעניק במה לניסוי, לטעייה ולהטלת ספק (רוגוף).

אולם המהלכים החדשים אפופים בהגיונות סותרים. אלו שואפים לפרק את השיחים הפרשניים הדומיננטיים הארוגים בעולמם של בעלי הכוח, מחד גיסא, ולהפעיל חשד פוסטמודרני ביחס לגבולות, משמעויות ופרשנויות, מאידך גיסא. בישראל, המאופיינת במרחב חזותי מרובד המהדהד מתחים אתניים, לאומיים ומעמדיים לובשת המגמה האקטיביסטית משמעויות נוספות, הן בכל הקשור למאבק על תקפותן וגבולותיהן של המסורות החזותיות ההגמוניות, הן בכל הקשור למרחבי פרשנות הנתונים למרותם של מוסדות התרבות והמוזיאונים המבוססים.

הגיליון מבקש לדון במהלכים אלו באמצעות הסוגיות הבאות:

< האופנים בהם מבקשים "היחסים האקטיביסטים" לנכש את משתנה הכוח מזיקות הגומלין המתקממות בין המרחב החזותי לצופה.

< המופעים, הפעולות, הרפרטוארים וההתארגנויות שמבנים "היחסים האקטיביסטים" במרחב החזותי (באמנות, ארכיטקטורה, עיצוב).

< על תרומתו של המרחב החזותי להבניה וגיוש קהילתי.

< האקטיביזם כמהלך פרפורמטיבי באמצעותו מבקשות קבוצות שוליים לחתור תחת ההגמוניה, לפרוע זהויות "מבוססות" ולצקת משמעויות חדשות.

< אפשרות קיומם של "יחסים אקטיביסטים" במציאות המאופיינת באוניברסאליזציה, דה-פוליטיזציה, מסחור, והחפצה.

< התפקיד החברתי שמבקשים "היחסים האקטיביסטים" למלא בעידן בו הידע החזותי מופץ ושרוי בכל.

< על הפיכת "היחסים האקטיביסטים" להגמוניה החדשה.

**חוקרים ויוצרים מוזמנים
להציע מאמרים ומסות בהיקף
של 3,000 – 6,000 מילים**

**את כתבי היד יש לשלוח
למזכירת המערכת:
ht2@bezalel.ac.il**

כתבי יד יתקבלו עד לתאריך

01.05.2015